
JORNADA DE PARTICIPACIÓ: GOVERNANÇA LOCAL I POLÍTIQUES ALIMENTÀRIES

Recopilació de propostes i conclusions generals.

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

REGIDORIA D'AGRICULTURA, HORTA I POBLES DE VALÈNCIA

ÍNDEX

1. Introducció i desenvolupament de la jornada	2
2. Objectius i metodologia de la jornada	3
3. Síntesi de la informació generada	4
3.1. Valors i Principis	4
3.2. Objectius i funcions	9
3.3. Estructura	11
3.4. Criteris de participació	14
4. Conclusions generals	18

En relació als sis eixos d'actuació estratègica definits en el Pacte de Política Alimentària Urbana de Milà, van emergir amb força les següents idees i elements clau:

IDEES CLAU DEFINIDES

Governança:

- **Comprometre's des del sector públic amb l'alimentació.** No deixar el model alimentari de la ciutat a les regles del mercat de forma exclusiva i fomentar la compra pública d'aliments sans, sostenibles i de qualitat.
- **Perspectiva Territorial.** Saber gestionar diferents escales més enllà de l'espai municipal. Nova relació ciutat i horta. Aprofitar i valorar la nostra singularitat per a fomentar un canvi en el model alimentari actual.
- **Continuar potenciant la participació ciutadana en el procés.** És important seguir millorant els canals de comunicació i participació sobre el conjunt del procés. Quant millor estiguen informats els actors respecte a l'evolució del procés, més possibilitats de garantir la seua sostenibilitat en el temps.
- **Generar processos d'aliança amb altres escales de govern més enllà de l'escala municipal.**
- **Sostenibilitat més enllà dels cicles polítics.** Comptar amb una important diversitat d'actors locals, i generar consensos duradors pot contribuir al fet que el projecte no aquest condicionat als interessos partidistes o les limitacions de cada cicle electoral.

Equitat social i econòmica:

- **Sostenibilitat econòmica del treball agrícola.** Assumir com a horitzó de canvi una alimentació saludable implica en primer lloc garantir la sostenibilitat econòmica dels productors locals.
- **Drets alimentaris i pobresa alimentària.** Prestar una major atenció als possibles escenaris de pobresa alimentària en el municipi, garantint el dret a l'alimentació sana i de qualitat. Involucrar a organitzacions socials que ja treballen en aquesta línia d'acció.
- **Les polítiques alimentàries urbanes no han de ser enteses com un abandó dels espais rurals,** sinó al contrari. És important que una planificació de l'alimentació en l'escala urbana contribuïska a dinamitzar les zones rurals, i al mateix temps les ciutats avancen en un procés de ruralització.
- **Generar una cultura territorial d'acord a la pròpia singularitat que caracteritza la ciutat i el seu entorn agrícola.** Noves relacions d'equilibri entre l'horta i la ciutat.
- **Fomentar i prioritzar formes d'organització i iniciatives econòmiques basades en l'economia social i solidària.**

Dietes sostenibles i nutrició:

- **Involucrar a l'àmbit de la salut.** Resulta important establir aliances amb el món de la salut a l'hora de construir polítiques alimentàries més sostenibles.
- **Formació i sensibilització alimentària.** Cal desenvolupar processos de conscienciació alimentària. La tendència cap a una alimentació cada vegada menys sostenible i saludable és una realitat encara poc present en l'imaginari comú.
- **Els col·legis i institucions d'ensenyament com a espais de socialització primària.** La xarxa de centres d'educació pública és un espai estratègic per a generar una millor conscienciació alimentària. Juntament amb la família són els principals agents de socialització en les pràctiques alimentàries.
- **Millorar el coneixement de l'entorn agrícola periurbà.** El món de l'Horta i la seua posada en valor pot ser també en vehicle important per a posar en relació les singularitats pròpies del territori i la necessitat d'una alimentació més sana i sostenible.
- **La formació gastronòmica** i la transmissió de coneixement a l'hora de cuinar és un altre element important que necessita ser treballat.

Promoció de la producció primària:

- Acompanyament a la transició productiva. Millorar la formació tècnica en producció agroecològica, però també la formació empresarial que permet als agricultors locals garantir la sostenibilitat de les seues iniciatives.
- Unitat entre els productors i millor vertebració del teixit productiu agrícola. És important revertir la dispersió i fragmentació entre els productors locals generant una major integració i cooperació entre aquests
- Valorització social de la figura de l'agricultor. No solament és important treballar en la sostenibilitat econòmica del treball agrícola, sinó en la seua valorització enfront de la societat. Canviar la imatge social de l'agricultor visibilitzant la importància del seu treball per a aconseguir una alimentació sana i sostenible.
- Reconèixer multifuncionalitat de l'activitat agrícola per a les ciutats i els seus entorns periurbans. Proveïment alimentari, identitat cultural, paisatge i sostenibilitat ambiental.
- Aconseguir un consens sobre alimentació saludable i sostenible que permeta connectar-ho amb la realitat agrícola local i valoritzar l'activitat els productes de proximitat.
- Millorar la identificació i "recorregut del producte". Els consumidors tenen poca informació sobre l'origen dels productes. Millorar la visibilització de productes locals, sans i sostenibles.

Millorar el proveïment i la distribució alimentària local:

- **Producte local, de qualitat i proximitat.** Per a aconseguir els objectius del Pacte de Milà resulta fonamental afavorir i incrementar els Canals Curts de Comercialització, donat els impactes positius que genera sobre l'economia local, el medi ambient, la cultura i les relacions productors-consumidors. És important afavorir una cultura de la proximitat i la incrementar els espais de venda per als productes agroecològics.
- **Màrqueting, comunicació i publicitat.** En molts casos açò és una dimensió que no es té prou en compte. Acompanyar les diferents iniciatives i propostes de CCC que ja operen el territori d'estratègies de comunicació que li atorguen major visibilitat.
- **Turisme sostenible i alimentació.** El turisme és un pilar important del territori. Explorar la capacitat de generar aliances amb el sector per a promoure una alimentació sostenible i saludable.
- **Infraestructures verdes.** El foment d'infraestructures verdes millora la connectivitat i multifuncionalitat dels entorns naturals, la qual cosa pot ser positiu en el desenvolupament de circuits de distribució alimentària en equilibri amb el territori.
- **Identificació creïble dels productes alimentaris.** És necessari millorar els sistemes de certificació dels productes. En alguns casos reduir la seua complexitat i en uns altres augmentar el seguiment per a garantir una confiança dels ciutadans en els productes que consumeixen.
- **Mercats municipals.** La ciutat compta amb una xarxa de mercats municipals que necessita ser posada en valor a l'hora de dinamitzar circuits curts de comercialització.

Desaprofitaments alimentaris:

- Reduir, reutilitzar i reciclar. Existeix un ampli marge de millora en la gestió dels excedents alimentaris. És necessari posar en valor estratègies de cooperació entre els actors que permeten donar una eixida als excedents alimentaris.
- Les empreses de restauració col·lectiva en molts casos no tenen estratègies per a donar eixida als excedents alimentaris. Açò genera un desaprofitament alimentari que pot millorar amb una millor coordinació entre diferents actors (societat civil- sector privat).
- La normativa sobre aquest tema és molt restrictiva limitant iniciatives per a no malgastar aliments. És necessari adoptar una normativa que facilite el canvi.
- Fomentar la generació de compostatge de forma ecològica. Existeix un ampli recorregut en matèria d'innovació tècnica, social i mediambiental.

Altres:

- Referència al canvi climàtic i petjada ecològica. Adoptar un enfocament que prioritze la lluita contra el canvi climàtic des del local.

DUBTES I INCERTESES

Governança:

- **Sostenibilitat política més enllà dels cicles polítics.** Capacitat per a generar una visió compartida més enllà de les dinàmiques electors i interessos partidistes.
- **Limitacions de l'escala local.** Com afrontar les dificultats a l'hora de generar espais de canvi en el local mentre les normatives en les escales supranacionals continuen intactes. Quins marges queden.
- **Integrar la planificació alimentària dins de la urbana quins abastos té.** Només una qüestió de compra pública o és necessari anar cap a una idea integral que també incidisca en qüestions com a transports, salut, etc.
- **Quins recursos humans i econòmics disposem per a donar-li una continuïtat al Consell Alimentari.**
- **Necessitat d'engegar un sistema d'avaluació** que permeti conèixer amb exactitud els impactes de les polítiques alimentàries estimulades des del consell alimentari.

Dietes sostenibles i nutrició:

- **Canvi generacional,** no és el mateix que canvi productiu.
- **Canvi gradual.** És necessari anar establint passos progressius per a aconseguir un sistema alimentari més saludable i sostenible.
- Quins mecanismes afavorir per a tractar de reduir els preus dels productes ecològics més sostenibles.
- **Quins criteris utilitzar alhora definir unes dietes saludables,** existeixen molts tipus de propostes nutricionals.

Producció primària:

- Què passa amb les dones i les dificultats d'accés la terra. No hi ha una **perspectiva de gènere** dins del Pacte de Polítiques Alimentàries Urbanes de Milà.
- **El foment de l'agricultura urbana i periurbana,** però què passa amb el món rural.
- **Quins equilibris entre les formes tradicionals i els processos de tecnificació.**

Millorar del proveïment i la distribució local:

- **Millorar de les normatives.** Simplificació de lleis i permisos sanitaris. Quines depenen de la administració local i que capacitat d'influir.
- **Introducció de plecs socials de contractació amb l'administració pública.**

Altres:

- **Sobirania alimentària vs seguretat alimentària.** Existeixen punts comuns, però les implicacions polítiques d'una proposta i una altra no són iguals. És important que es concrete una perspectiva de en aquest sentit.
- **Concretar una idea de sostenibilitat.** Aquest és un concepte molt emprat, es necessita definir una idea d'alimentació sostenible més específica.
- **Quines estratègies de comunicació i quins canals d'informació de referència per a seguir la marxa del procés.**

3.2. Objectius i funcions.

Per a treballar els possibles objectius i funcions del Consell Alimentari Municipal es van establir dos grups utilitzant una metodologia més oberta com és un worldcafe. Tots dos grups, al cap de vint minuts s'intercanviaven, reprenent la discussió des de les propostes que havia fet l'altre grup. La proposta dissenyada pel grup dinamitzador no va funcionar bé, amb problemes a l'hora de distingir entre objectius, funcions i acotacions. En general, el conjunt d'actors va destacar la transversalitat dels diferents objectius i funcions.

Propuesta de visión, objetivos y funciones del consejo

• Visión : Discusión Pacto de Milán

Objetivos	Funciones	Concreción	Relevancia
Establecer conexiones entre los diferentes sectores y dimensiones del desarrollo sostenible, con el fin de garantizar el derecho a la alimentación.	Foro de discusión		
	Coordinación entre sectores y actores		
Identificar y proponer soluciones innovadoras	Participan del proceso de formulación/implementación de políticas		
	Crean o apoyan programas y servicios concretos.		
Revisar la regulación y legislación			
Realizar recomendaciones a gobiernos e instituciones públicas			
Recoger, sintetizar y compartir información sobre el sistema alimentario local/regional			

VALORACIÓ DE LA PROPOSTA

- **La influència i participació en el disseny de polítiques alimentàries per a la ciutat** ha de ser el principal objectiu del Consell Alimentari, a partir de criteris de justícia social, sostenibilitat mediambiental i integració territorial. El conjunt d'objectius i funcions concretes adoptades han d'estar relacionades amb aquest objectiu general.
- **Els objectius proposats són tots transversals i difícils de dissociar.** Articular i fomentar la cooperació entre actors, fomentar la recerca, revisar les normatives alimentàries locals o proposar idees innovadores són parts fonamentals d'un objectiu comú: generar capacitat per a influir i proposar polítiques alimentàries per a la ciutat.
- **La definició dels objectius i funcions, ha de ser el punt de partida a l'hora de definir una estructura concreta per al consell alimentari.**

Objectius i propostes concretes:

Identificació dels actors i agents del sistema alimentari local. Capacitat per a establir canals de cooperació i sinergies entre aquests. L'alimentació com a fenomen social posa en joc diferents dimensions del Desenvolupament (salut, benestar, equitat social, medi ambient, desenvolupament econòmic), és important que el Consell Alimentari Municipal, com a eina de governança alimentària local, permeti la interacció i cooperació entre una diversitat d'actors superat les xarxes ja establides, generant noves relacions.

Coordinació dels actors. El Consell Alimentari pot servir per a aglutinar les experiències i demandes dels diferents actors. Existeix ara mateix la sensació d'al fet que "cadascun actua pel seu propi compte" i falten òrgans institucionals que fomenten una major estructuració dels agents i actors del sistema alimentari.

Canvis en la legislació actual. Existeixen diferents àrees concretes on la legislació és excessivament restrictiva (per exemple, la venda de productes frescos en el carrer o la gestió dels excedents alimentaris en el sector privat). És necessari treballar en una revisió de les diferents normatives a partir de les demandes i les necessitats que expressen els actors.

Ajudar a reequilibrar les desigualtats de poder donant veu i visibilitat als actors més febles o col·lectius amb dificultats. Un dels objectius del Consell Alimentari ha de ser tractar de reequilibrar les desigualtats de poder que subjauen en la relació dels actors dins del sistema alimentari local.

Crear mecanismes per a la sostenibilitat i continuïtat del Consell Alimentari. És necessari desenvolupar una metodologia d'avaluació que permeti anar observant l'impacte en les propostes implementades pel Consell Alimentari. Poder evidenciar els impactes positius de les iniciatives desenvolupades a partir de l'engegada del Consell Alimentari és la millor garantia per a superar la dependència dels cicles polítics.

Promoure la recerca en matèria alimentària, tant en l'àmbit nutricional com a social i territorial. Per a generar una formació i conscienciació alimentària és important que el Consell promogui processos de recerca i aglutinació de coneixement expert. La recerca és convenient que mantinga una mirada oberta a la participació i la interlocució amb els diferents actors locals. No es vol una recerca "tancada en l'acadèmia".

3.3. Estructura:

Quant al tipus d'estructura possible per al Consell Alimentari, com es detalla en el document *Caminant cap a un Consell Alimentari per a la ciutat de València*, existeixen diverses formes d'integració i diferents estructures possibles, totes elles amb contrapesos, potencialitats i aspectes negatius. Per al desenvolupament de la jornada es va establir una proposta inicial "d'Estructura mixta" (societat civil-Ajuntament), que de forma transitòria permeta anar treballant fins a la constitució formal del consell alimentari. Proposta inicial per als treballs en grup sobre Estructura del Consell Alimentari.

Propuesta de estructura del consejo

- Híbrida: Entre el ayuntamiento y la sociedad civil.
 - A considerar transformarse en un consejo sectorial, foro u asociación
- Grupo ejecutivo (mensual) más asamblea (cada dos/tres meses después del grupo ejecutivo)
- Toma de decisiones por consenso
- Roles y aspectos a considerar:
 - Secretaría y facilitación: convocar reuniones, orden del día
 - Financiación
 - Rol de comunicación

Proposta inicial per als treballs en grup sobre Estructura del Consell Alimentari.

La dinàmica de treball, igual que amb els objectius i funcions es va plantejar a partir de *worldcafe*. Es van establir dos grups de treball, que després de 20 minuts van intercanviar les seues aportacions, i van reprendre el treball a partir de les propostes de l'altre grup.

La complexitat de la temàtica en qüestió, es va optar per realitzar un xicotet treball introductori amb el conjunt d'actors. Ana Moragues va presentar els diferents models de consells alimentaris que en l'actualitat existeixen en altres ciutats, ressaltant els aspectes negatius i positius de cadascun dels ells. Com a treball complementari també es va resoldre recórrer a una presentació més tècnica i formal sobre la forma jurídica que presenten els consells municipals en la ciutat de València. Neus Fábregas, va exposar els models de Consell Sectorial, ressaltant les funcions concretes que s'estipulen en la seua regulació normativa i la estructura formal associada. Açò va permetre als actors presents tenir un coneixement més informat a l'hora de començar els tallers grupals.

La figura següent mostra quatre models ideals d'estructura respecte a la relació entre una major integració o no en el govern local i els impactes positius i negatius que potencialment es poden desprendre de cada model. Aquest document es va compartir amb els assistents als tallers sobre estructura, amb la finalitat de partir d'aquestes orientacions perquè es poguera establir i discutir la proposta d'estructura transitòria del Consell Alimentari.

VALORACIÓ DE LA PROPOSTA

- La proposta d'estructura presentada va generar un ampli consens, donat el seu caràcter transitori i flexible. Tanmateix, es va emfatitzar la prioritat de tenir clars uns objectius concrets abans d'establir una proposta definitiva d'Estructura.
- Independentment de l'estructura és important que el Consell Alimentari mantinga una visió integral i multisectorial sobre el fenomen de l'alimentació.
- És important aprofitar el suport institucional i la conjuntura política, al mateix temps que l'estructura ha de ser prou flexible per a evitar possibles processos de burocratització.
- Existeix una incertesa important respecte a les possibilitats del Consell a l'hora d'anar més enllà del seu caràcter consultiu (quin marge existeix per a explorar possibilitats). Quina definició sobre el paper de les institucions i el paper de la societat civil/sector privat?

ESTRUCTURA HÍBRIDA (Ajuntament i la societat civil):

- La pròpia estructura del Consell ha d'estar directament relacionada amb els objectius establits. Juntament amb el paper com a òrgan consultiu, si l'objectiu és tractar de influenciar les polítiques alimentàries de la ciutat, en necessari explorar els mecanismes perquè les decisions adoptades tinguin un caràcter vinculant o almenys tinguin un alt grau d'influència.
- Existeix un ampli consens sobre la necessitat d'explicar dins del Consell amb tècnics de l'administració, no obstant això la presència de polítics genera més dissens. La presència de polítics pot contribuir a augmentar la influència del Consell en la definició de polítiques públiques i traslladar demandes, al mateix temps que genera incertesa sobre la seua politització i la seua capacitat per a superar els cicles polítics electorals.
- Entre la burocratització i les capacitats d'influir en les dinàmiques polítiques. Els tècnics i administracions implicades necessiten treballar de forma coordinada per a evitar possibles colls de botella com a resultat d'una excessiva burocràcia. Al mateix temps, les organitzacions i agents de la societat necessiten mantenir una co-responsabilitat, greixant una cultura més participativa dins de les institucions.

GRUP EXECUTIU+ASSEMBLEA:

- El grup executiu és important que no es convertisca en una junta directiva. En els estatuts del Consell es defineix la seua composició (els perfils representats) i forma d'elecció. S'entén l'assemblea com a organització de grups d'interès/sectors. L'assemblea general tria al grup executiu. El grup executiu és representatiu de la diversitat de l'assemblea. Enfront de la càrrega de treball és important poder comptar amb una borsa de col·laboradors que puguin ajudar a dinamitzar el procés.
- En el període d'arrencada en l'engegada d'un Consell Alimentari requeriria una major periodicitat en les reunions. En les primeres fases del projecte, les organitzacions i sectors que s'involucren en el procés necessitaran.

PRESA DE DECISIONS:

- Enfront de la diversitat d'actors presents i la complexitat del procés és important començar a treballar sobre aquells punts que ens uneixen.
- Definir un percentatge alt per a la presa de decisions, de manera que siga suficientment alt com per a ser representatiu, però alhora que resulte operatiu. Les decisions poden ser preses per consens, però és necessari tenir mecanismes enfront de possibles processos de bloc. Una primera majoria qualificada (75%), i en cas de no funcionar adoptar una majoria simple.
- El grup executiu pren les decisions quotidianes i del dia a dia, però les decisions estratègiques han de ser adoptades en assemblea.

3.4 Criteris de participació.

Per a la discussió sobre criteris de participació es van conformar quatre grups de treball, que van debatre a partir d'una proposta elaborada pel grup dinamitzador. Es va adoptar un esquema DAFO, analitzant les potencialitats, limitacions, dubtes i elements propositius que els actors consideren adequats.

VALORACIÓ GENERAL DE LA PROPOSTA

- **Respecte als criteris mínims per a la participació**, l'adhesió al document del Pacte de Milà es considera un punt de partida adequat. Es plantegen incerteses sobre que models d'adhesió, i si aquest ha de ser de caràcter integral o bé es pot prioritzar en línies estratègiques i criteris secundaris.
- **La representació a través d'organitzacions i grups d'interès planteja beneficis quant a l'operativitat del Consell**, però al mateix temps és important tenir en compte que existeixen col·lectius no organitzats que tenen majors dificultats per a fer-se escoltar. D'altra banda, es planteja la necessitat de cercar estratègies complementàries que permeten la inclusió de persones que pel seu coneixement o experiència poden resultar important incorporar al Consell Alimentari.
- **El compromís quant a l'assistència i seguiment del procés és un requisit fonamental perquè el Consell siga viable i sostenible en el temps**. Necessitat de cercar un equilibri entre generar compromís de les organitzacions i agents socials i alhora no provocar un intrusisme en si pròpies dinàmiques.
- **És necessari millorar el treball de comunicació i transferència d'informació**. La persona encarregada ha de conèixer el sector i el context. És important establir sinergies amb els canals de comunicació que ja existeixen entre les organitzacions i agents socials.
- **Tractar de garantir la diversitat i l'equilibri entre actors amb desigual poder i capacitat d'influència**. Cercar suports i assessorament entre organitzacions que treballen amb els sectors més desfavorits pot ser útil.
- Generar i cercar aliances de tipus consultiu amb altres processos similars en l'Estat i amb altres formes de Consells.

EIX 1. ADHESIÓ AL PACTE DE MILÀ.

“Els actors involucrats en el Consell Alimentari han d’adherir-se a la Carta del Pacte de Milà com a document comú de referència i treball en comú.”

Beneficis: El Pacte de Milà un marc ampli, que com document de mínims és necessari que els actors implicats mostren el seu suport. Per tant, es considera una opció convenient de mínims però insuficient.

Limitacions: establir les implicacions concretes amb la signatura d’adhesió al Pacte de Milà. Quantitat no és el mateix que qualitat, en alguns casos alguns actors poden no estar d’acord en tots els punts del Pacte, però en algunes àrees exercir una activitat molt bona o estratègica.

Dubtes: D’acord amb les limitacions expressades, és important saber que recursos i mecanismes s’estableixen per al seguiment d’aquells actors que es comprometen. Existeix encara incertesa respecte a on estan els límits per al seu compliment. Quantes línies d’acció han de complir cada actor? Quantes accions per cada actor? Existeix alguna línia estratègica que obligat compliment?.

EIX 2. PERFILS D’ACTORS DE POSSIBLE INCORPORACIÓ AI CONSELL ALIMENTARI.

“Es prioritzarà la inclusió d’organitzacions socials (públiques, privades o civils) per sobre de persones. Abans la diversitat d’agents, és important que les persones dins del consell siguin capaços de vehicular interessos comuns de diferents col·lectius.”

Beneficis: Pot resultar positiu establir criteris de representativitat. Existeix un ampli acord respecte a la diversitat d’actors i agents existents a València, per la qual cosa establir com a eix de prioritització col·lectius i organitzacions que aglutinen interessos pot ser beneficiós per a la pròpia operativitat del Consell.

Limitacions: En tots els grups es va manifestar el risc de deixar fora a aquells grups amb menor capacitat d’organització o menys estructurats, però no per açò menys importants. Moltes persones es troben situacions de precarietat alimentària i possiblement no es troben organitzades. Existeix el risc que queden invisibilitzats.

Dubtes: Existeixen riscos de “falsa representativitat” amb els grups poc organitzats. Que mecanismes es decideixen per a definir possibles dubtes respecte a la representativitat de cadascuna de les organitzacions.

Aportacions: seria positiu realitzar una obertura en la proposta per a donar cabuda a aquelles persones que pels seus coneixements, la seua experiència o altres criteris possibles podrien aportar al Consell Alimentari.

EIX 3. COMPROMÍS D’ASSISTÈNCIA I TREBALL RELACIONAT.

“Compromís d’assistir regularment a les trobades plantejades pel Consell Alimentari i a involucrar-se en la dinàmica de treball del mateix”.

Beneficis: Respecte a aquest eix tots els actors van mantenir un ampli consens en la importància del compromís d’assistència i la relació entre les pràctiques de les organitzacions implicades i les línies estratègiques d’acció del CALM.

Dubtes: És necessari establir un mecanisme de sancions clar davant possibles absències reiterades o deixadesa de funcions i implicació. Es van plantejar també interrogants sobre la necessitat de formar part d'una comissió de treball per a poder tenir vot en l'assemblea.

Propostes: És important generar un mecanisme flexible que permeten uns nivells de participació en diferents velocitats. Generar participants "a tot" i "participants per grups de treball".

Limitacions: És necessari trobar un equilibri entre un adequat compromís i treball relacionat i la no interferència en la pròpia dinàmica de les organitzacions implicades, la qual cosa pot generar un cert efecte de descàrrega o desinterès respecte del procés.

EIX 4. TRANSFERÈNCIA D'INFORMACIÓ.

"Establir canals d'informació amb els col·lectius o sectors que es representa. S'assumeix que açò és un procés i no es pot exigir des de zero, però és important des del principi treballar en aqueixa adreça".

Beneficis: Per a un adequat funcionament i seguiment del treball del Consell Alimentari la comunicació resulta fonamental. S'ha de mantenir transparència sobre els diferents processos que s'estan duent a terme dins del projecte. Sense una bona comunicació i informació és molt difícil mantenir als actors involucrats.

Limitacions: L'encarregat de portar i gestionar la comunicació ha de tenir un bon coneixement del sector i del conjunt d'actors que conformen el sistema alimentari local.

Propostes: Respectar els canals de comunicació ja existents en cada sector, comproment-se a compartir la informació amb transparència. Enviar actes o penjar-les en un portal del Consell.

EIX 5. REPRESENTANTS DE L'AJUNTAMENT.

"Quatre/cinc persones designades per l'ajuntament representant al govern local."

Beneficis: Resulta important per a la integralitat del projecte que les diferents àrees de l'ens municipal estiguen presents en el Consell (Agricultura, Benestar social, educació, Salut, Participació, Igualtat).

Dubtes: Participació de tècnics o dels polítics. La implicació dels tècnics és important per a la viabilitat i sostenibilitat del projecte, al mateix temps la presència de polític és ambivalent; permeten una major influència i visibilitat, però condicionen la capacitat per a garantir que el Consell no es limite al cicle polític favorable en el qual emergeix.

Limitacions: La designació dels representants de l'ajuntament ha d'estar quantificat en proporció a la presència d'altres sectors de la societat. Desenvolupar un sistema proporcional que garantisca un equilibri en la presència d'actors institucionals, del sector privat i de la societat civil.

Propostes: És important identificar totes aquelles àrees relacionades amb l'alimentació que haurien d'estar presents. No solament des d'un punt de vista teòric, sinó també coneixent les propostes i dinàmiques de treball que ja estan desenvolupant en cada àrea d'actuació pel que fa a l'alimentació. El consell pot ser una bona eina per a generar processos de cooperació intermunicipal amb l'alimentació com a eix vertebrador.

EIX 6. DIVERSITAT I IGUALTAT.

Beneficis: Existeix l'acceptació respecte a la necessitat de tenir la màxima diversitat possible, i sobretot concentrar-se en aquells actors amb menys capacitats de tenir veu o menor influència. La diversitat en els actors participants és important perquè el Consell aconseguisca superar un enfocament sectorial, i al mateix temps per a complir amb l'objectiu de poder generar relacions de cooperació i ponts de desenvolupament local.

Propostes: Cercar vies (ex. quotes i unes altres per definir) per a assegurar la representació de sectors menys representats i també dels més desfavorits en relació a l'accés a aliments. Per a sectors organitzats que participen en altres consells fer una bona coordinació (ex. Consell Agrari). Convidar com a expertes als grups de treball a les associacions que treballen amb col·lectius exclosos (veure com donar veu a les persones excloses directament). Garantir la representació de la xicoteta producció.

4. CONCLUSIONS GENERALES.

Al llarg de la jornada de participació es va tractar de mantenir una dinàmica de treball orientada a visibilitzar aquells espais de consens i acord que poden donar lloc a un marc comú de treball entre l'enorme diversitat d'actors que estructuraven el nostre sistema alimentari local. Més enllà de les propostes i idees concretes que s'han posat de manifest al llarg del document, existeixen algunes conclusions generals que s'han pogut afirmar.

- L'elaboració d'una Carta de Principis i Valors per al consell Alimentari, el Pacte de Política Alimentàries Urbanes de Milà es reconeix com un document prou ampli per a involucrar a actors diferents, i al mateix temps poder mantenir la integralitat de la proposta. L'adhesió al document és un bon punt de partida per a mantenir una coherència entre els actors i organitzacions que participen en el Consell Alimentari i el desenvolupament de les activitats i iniciatives que es vinculen. No obstant això, es necessita definir un model més concret d'adhesió, especificar les implicacions per a cadascuna de les organitzacions i agents socials a l'hora de signar una carta d'adhesió al Pacte de Milà, i al mateix temps reconèixer que si bé la proposta té un caràcter integral molts agents socials i organitzacions poden tenir dificultats per a assumir el document en el seu conjunt. En aquest sentit, també és necessari aterrar amb més concreció la idea d'alimentació sostenible, ja que en molts casos els participants van trobar en aquest concepte un ventall massa ampli que pot arrebregar propostes i visions no sempre coherents entre si. L'absència d'una referència explícita en document respecte a perspectives amb major recorregut, com són la idea de seguretat alimentària o sobirania alimentària, resulta positiva puix que permet una major integració d'actors, però al mateix temps genera incerteses.
- La pròpia trajectòria i les condicions específiques del territori, la viabilitat dels xicotets productors i la revitalització de l'espai agrícola de l'Horta va estar molt present a l'hora de definir una Agenda Alimentària possible. Al mateix temps, es reconeix la transversalitat del fenomen alimentari, reivindicant la necessitat d'involucrar a un major nombre d'actors que treballen en altres camps d'acció. El món de la salut, l'educació o el medi ambient són espais amb una diversitat d'actors on molts d'ells ja mantenen línies de treball per a transitar cap a una alimentació més saludable i sostenible. D'altra banda, és necessari integrar i vincular a aquells col·lectius i organitzacions que des de la nutrició estan també treballant en aquesta adreça. En definitiva, les pròpies condicions del municipi i la seua àrea metropolitana, així com la seua història recent situen la recuperació de l'horta i la sostenibilitat de la producció agrícola com un eix prioritari i vertebrador per al conjunt dels actors, però al mateix temps és important seguir treballant en un enfocament integral que vincule a altres sectors i organitzacions que també tenen un impacte directe sobre el tipus de l'alimentació que es vol promoure.
- L'implementació d'un Consell Alimentari ha de tenir com a eix prioritari assumir la capacitat d'influir i proposar polítiques alimentàries per a la ciutat, concordes i en coherència amb els principis i valors que el propi Consell Alimentari establisca. Tant els eixos proposats com aquells objectius que els propis participants van assenyalar van quedar supeditats a l'objectiu general de generar un marc

de governança alimentària capaç de tenir influència en l'orientació de les polítiques alimentàries que s'implementen. La coordinació i articulació d'actors, el foment de la recerca, la revisió de les normatives i regulacions alimentàries en la ciutat o el fet d'afavorir als sectors amb menor capacitat d'influència, es consideren objectius transversals l'efectivitat dels quals depèn en gran manera de la capacitat d'influència i generació de propostes que adquireisca el Consell Alimentari.

- L'adopció d'un model mixt per al període de transició fins a la implementació formal del Consell Alimentari genera una bona resposta per part dels actors, en considerar la flexibilitat de la proposta i el seu caràcter temporal. Al mateix temps van aparèixer una bateria d'incerteses sobre les implicacions pràctiques d'aquest model, totes elles concentrades entre dos pols caracteritzats: els riscos derivats d'una preponderància de les institucions i una possible burocratització del procés, i en sentit contrari que la reivindicació d'una autonomia per al consell limite la seua capacitat d'influència.
- Quant a quins criteris de participació establir per al Consell Alimentari, com ja s'ha comentat, l'adhesió a la Carta de Milà resulta un punt de partida òptim, al mateix temps que és necessari desenvolupar mecanismes més específics que tinguen en compte les realitats concretes i complexes de cadascun dels actors, cercant un equilibri entre no perdre el caràcter integral de la proposta, però al mateix temps que els mecanismes d'adhesió, per la seua rigidesa, no generen una exclusivitat d'actors. La prioritat de comptar amb organitzacions o grups d'interès necessita ser elaborada en un marc més concret que dispose possibles excepcions o casos on la incorporació d'una persona de forma individual pot sumar al procés i al desenvolupament dels objectius de Consell Alimentari. Al mateix temps, és necessari tenir molt en compte a aquells grups de població amb importants necessitats, però amb escassa organització i capacitat de representació. La possibilitat de mantenir un contacte directe i espais de consulta amb aquelles organitzacions que treballen amb els grups socials més desfavorits pot ser una estratègia òptima en aquest sentit.

Amb els resultats obtinguts al llarg d'aquesta jornada de participació des de la Regidoria d'Agricultura, i amb la col·laboració de les organitzacions socials que estan donant suport tècnic al projecte, es va a procedir a elaborar una proposta concreta que arreglegue els següents elements; una Carta de Valors i Principis que es constituísca com a model d'adhesió a l'hora de participar en el consell alimentari municipal; un pla d'acció i marc de treball comú que permeta perfilar una Agenda Alimentària. Tots dos documents seran discutits en una tercera trobada amb els actors locals interessats, amb la intenció de poder validar la proposta i avançar cap a la constitució formal del consell alimentari.

ASISTENTS A LA JORNADA

María Carmen Chinillach	Conselleria de Sanitat
Juan Manuel Tejedor	Herbolario Navarro
Pepa Plana Casado	Observatorio de Bioética
Sergi Escribano	Cátedra Tierra Ciudadana
Isabel Martínez	Colevisa
Fidel González	Entrepobles
Jesus Casero Camacho	Regidoria de Sanitat
Vicenta Alcacer	Tyrius
Regina Gonsalve	COITAVC
Gloria Bigné	CTC
Amparo Gisbert	Catering Ruzafa
Raul Compés López	Universidad Politécnica de Valencia
Amparo Soriano	Universidad Politécnica de Valencia
Alba Herreo Garcés	Fundación Assut
Alfons Dominguez	Conselleria de Agricultura
Ana María Cano Arribas	Federación de Cooperativas Agroalimentarias de la C. Valenciana
Amalia Gómez	Nutricionista
Adreu Escrivà	Fundación INNDEA
Ángeles Hernández Gracia	MercaValencia. Comunicación
Arcadi Ángel Cervera	
Carme Melo	Universitat de València
Concha Martinez	VLAND Solaris
Dolors Roca	IVIA
Doris Monros	La masereta
Emile Lagarde	Ingenieros Sin Fronteras
Enrique Peiro	Cátedra Cultura Territorial
Félix Segarra	Cuinatur
Fernando Móner Romero	AVACU
Fernando Pomares García	SEAE
Flora Castellano	

Guillem Renau García	Asociación agroecológica verdure3
Javier Ibañez Martínez	Inndea Valencia
Javier Sánchez Sierra	Luraki
José Vicente Rocasolano	WayColmena
Juan Clemente Abad	COAG
Juan José Rico	FEDACOVA
Lluís Romero	
Lorena Tudela	Plataforma Soberania Alimentaria
Lorena García Villar	ADICAE
Lorena Romero García	FEHV
M.Carmen Barceiro Ruiz	Asociación de Vecinos Orriols
M Dolores Raigón Jiménez	Universidad Politécnica de Valencia
M Vicenta Alcacer Navarro	Tyrius
Mercedes Morales	Ecorganic
Mireia Vidal González	COAGCV
Montse Pital	La Recovera/ AMPAS
Neus Fabregas	Valencia en comu
Pablo Aguado Rubio	Mercavalencia
Pau Domech	COAGCV
Pepe Castro	Federación de Cooperativas Agroalimentarias
Pilar Lloret Gual	Instituto de Desarrollo Local
Rafael Prosper	Cruz Roja
Raquel Álvarez Herranz	Larecovera
Sara Verdu	Inndea
Sarai Fariñas	Plataforma de Soberanía Alimentaria
Sergio Belda Miquel	
Silvenestre Senent	Consell Agrari
Sonia Aroca	Colevisa
Susana Poveda González	
Terebel Pla	Herbolario Navarro

Tomas Chica Bermejo

UAILAEI-UTE

Tomás Navarro Adrián

Vicente Inglada Alcaide

Unión de consumidores

Nello Schisiano

Plataforma Soberanía Alimentaria

